

Hiszek egy Istenben

Időpont: Szent Háromság vasárnapja, 1955. június 5.

Alapige: V. Mózes 6:4-7.

Halld Izráel: az Úr, a mi Istenünk, egy Úr! Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből. És ez ígék, a melyeket e mai napon parancsolok néked, legyenek a te szívedben. És gyakoroljad ezekben a te fiaidat, és szólj ezekről, mikor a te házában ülsz, vagy mikor úton jársz, és mikor lefekszel, és mikor felkelsz.

Ez az ige első hallásra egy parancs. Jézus is úgy idézte egy törvénytudóval való beszélgetésekor, mint "a nagy parancsolat"-ot. /Máté 22:37-38./ Az idők folyamán ebből a parancsolatból imádság, majd hitvallás lett a zsidó nép vallási életében. Igazhitű zsidóknál ez van kiszögezve az ajtófélfára, ez van az imádkozás alkalmával a homlokra és a csuklókra szíjazott imadobozokban elhelyezve. Röviden így foglalható össze: Hiszek egy Istenben. Ebben a hitvallásban az "egy" szó nem határozatlan számnév, hanem kizárólagos értelmű. Nem azt jelenti, hogy az istenek közül egyben hiszek, hanem azt, hogy csak egy az Isten, nincs több és nincs más és én ebben az egyedül való, egyetlen Istenben hiszek.

Izrael népének ez az alaphitvallása ma, Szentháromság ünnepén, a hitvallás ünnepén áll elibénk. Igaz ugyan, hogy az egyház minden vasárnap és ünnepnap megvallja hitét az apostoli hitvallásban: Hiszek egy Istenben..., Szentháromság ünnep azonban különösen is a hitvallás ünnepe. Nem a dogmatikai spekulációé, sem a bizonyítani akaró hitvédelemé, hanem az egyszerű vallástételé. Az a tétel ugyanis, hogy hiszek az Atya, Fiú, Szentlélek, Szentháromság egy igaz Istenben, nem logikai tétel, hanem hittétel. Nem érthető, nem bizonyítható, de "hihető". Ez a mi hitünk.

Ez az egyetemes hitvallás az egyházban úgy jelentkezik, mint az egyén hitvallása. Nem így valljuk: Az egyház hisz egy Istenben... Még csak nem is így: Mi hiszünk egy Istenben..., hanem így: Hiszek, én hiszek egy Istenben... Ez is azt mutatja, hogy a Szentháromság egy Istenbe vetett hitnek nem az a tömeg a bizonyítéka, mely alkalomról alkalomra több-kevesebb őszinteséggel vallja, hanem mindenki számára a saját hite, mely a kijelentésbe kapaszkodik.

Persze erőltetett lenne, ha keresztyén hitünknek ezt az alapigazságát az Ó Testámentom hitvallásában keresnők s ott már ki akarnánk mutatni. Az azonban egészen természetes, hogy mi keresztyén hangon halljuk hozzánk szólani az ígét s az ősi hitvallásból a mi mai hitvallásunk erősödik. Senki sem csodálkozhatik azon, ha mi abban az egyetlen

Úristenben, aki szeret, az Atyát látjuk, abban az egyetlen Úristenben, aki a szent lecke szerint az igében szól hozzánk, a testet öltött igét, a Fiúistent szemléljük, s abban az egyetlen Úristenben, aki nemzedékről nemzedékre beszéltet önmagáról, a bizonyágtételre felszólító és unszoló Szentlélek Úristent ismerjük fel.

Az alapige nem ezt a mi hitünket írja le, hanem az ebből a hitből fakadó kötelességünkre irányítja figyelmünket. Nem azt mondja el, hogy milyen az Isten, hanem arról beszél, hogy miképp kell nekem ehhez az egy Úristenhez viszonyulnom, hogy mit jelent számomra ez: Hiszek egy Istenben?

1. "Szeressed az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből!" /5. v./ Ez az első és nagy parancsolat. Ha leszűkítjük is a fogalmazással a tartalmat, a könnyebb megjegyezhetőség végett így mondhatjuk: Ez azt jelenti: Akaratom az Atyáé.

Van Isten és csak egyetlen igaz Isten van. Ennek az Istennek nem elég létét elismerni, beletörödni abba, hogy van. Még lényét sem elég megismerni, megtanulni róla azt, ami megtanulható. Még az sem elég, ha meghajlunk magasabbrendűsége előtt és tiszteljük Őt. Ez az Isten Atya, a szeretet Istene. Szeretetre méltó és szeretetre váró. Így tapasztalta meg Őt Izrael népe is. Ő hordozta, Ő gondoskodott róla, Ő vezette a pusztában, Ő ígérte néki az ígért földjét, s mindenk felett Ő ajándékozta meg az egy-Isten-hittel. Mi persze még inkább látjuk az Atyát az Istenben, hiszen mi nemcsak a gondoskodó és tanító szeretetét, hanem üdvözítő kegyelmét is láthatjuk, amit a golgothai váltságban mutatott meg. Szívébe ott nyertünk igazán bepillantást, s ez a szeretet megigézett.

Ez az atyai szeretet teljes szeretet. Semmit sem tart meg önmagának. Mindenét nekünk adta és adja. "A mindenét" is odaadta, amikor egyetlen Fiát értünk halálra adta. Ezért nem elégszik meg tőlünk sem fél-, vagy rész-szeretettel. Nem elég neki, ha Őt is szeretjük. Azt akarja, hogy csak Őt szeressük. Teljes szívből, teljes lélekből, teljes erőből..., mindenestül. Nem hajlandó senkivel osztozkodni a szeretetünkön. Ő egészen, osztatlanul, egységesen a miénk. Azt akarja, hogy mi is egészen, osztatlanul, egységesen az Ővé legyünk.

Igaza is van. Csak így lehetünk egy-Istenhívők. Az embernek ugyanis mindig az az Istene, akit, vagy amit a legjobban szeret e világon, akiről, vagy amiről nem hajlandó, s nem is tud lemondani. Akinek számára nem az egy igaz Isten a legfőbb kincs, a legmagasabb érték, az egyetlen szabályozó, a mindent eldöntő tényező, az bálványimádó. Aki félig Istené, az egészen az Ördögé. Akinek cselekedeteit Isten nem találja teljeseznek, mint a sárdisbeli gyülekezetét, annak csak a neve az, hogy él, valójában azonban halott. /Jel. 3:1-2./

Teljes-e az én Isten-szeretetem? Övé-e az eszem, a szívem, az időm, a vagyonom, a szerelmem, az egész akaratom? Ne felejtsd el: Isten sokszor használja az ember és Isten egymáshoz való viszonyára a házasság képét, s ezzel kapcsolatban beszél arról, hogy Ő féltékeny Isten. Egy Isten, egy feleség! Ahogyan a feleség nem tűr meg maga mellett ura szívében más szerelmet, ugyanúgy Isten sem.

2. Így folytatódik a hitvallás: "És az igék, amelyeket e mai napon parancsolok néked, legyenek a te szívedben!" /6. v./ Mondottam, hogy a keresztyén ember mikor a hitvallásban igéről hall, önkéntelenül a testté lett Igére, Isten legutolsó és legtökéletesebb kijelentésére, Jézus Krisztusra, a Fiúistenre gondol. Az igének a szent lecke szerint a szívben a helye. A hitvallásnak ezt a szakaszát tehát így fogalmazhatjuk meg: Szívem a Fiúé.

Igaz ugyan, hogy a szent lecke nem a megszemélyesedett igére, hanem az olvasott és hallgatott igére gondol, de mindenki, aki Krisztus követője, tudja jól, hogy az írott és hirdett ige, a biblia és a prédikáció meg Krisztus nem választható el egymástól. A biblia és a prédikáció Krisztusban találja meg értelmét és lesz kijelentéssé, Krisztus pedig a bibliában és a prédikációban válik számunkra élő, hozzánk szóló személlyé.

Ez az ige e világban veszedelemben forog. A magvetőről szóló példázatban maga Jézus leplezi le az ige ellenségeit: az igére, kapkodó madárként leselkedő ördög, a taposó ember, a felületesség s e világ gondjai és csalárdsága. Ami veszedelemben forog, azt el kell rejtteni és meg kell védeni. Hogy ez nem könnyű dolog, azt mindenki tudja, aki szeretné, ha az ige lenne lábainak szövétneke és ösvényeinek világa. Hányszor kapjuk magunkat azon, hogy pár nap múlva nem tudjuk, mi volt a múlt vasárnapi prédikáció! Sokszor már aznap délután sem tudjuk megmondani, hogy mi volt aznap reggel a bibliaolvasó-útmutató vezérigéje. Mikor valamiben úgy érezzük, hogy jó lenne most Istentől tanácsot kérni és vezetést kapni, s azt keressük, hogy a mai ige milyen fényt vet erre a kérdésre, megdöbbenve tapasztaljuk, hogy kiesett az emlékezetünkéből. Sokszor egyáltalán nem jut eszünkbe, sokszor meg csak sok fejtörés után. Hová rejsük el az igét, hogy el ne lophassa belőlünk az ellenség? Világos, hogy a fejünkben nincs elég biztos helyen. Mózes azt tanácsolja, hogy a szívünkbe helyezzük el. A 119. zsoltár 11. verse is ehhez tartja magát: "Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened." Mária is azért tudta olyan pontosan évek múlva is elmondani Lukácsnak, hogy mi történt karácsony éjjelén, mert a szívében forgatta az igét. /Luk. 2:19./ Akinek a szívében van az ige, az forgatja, állandóan foglalkozik vele, vele jár. A régi zsidó is mindig megérintette az ajtófélfán ezt az igét, valahányszor átlépte a küszöböt, akár bement a lakásba, akár kijött onnan.

Aki elveszíti az igét, Krisztussal való kapcsolatát veszíti el.

3. Az akaratom az Atyáé, a szívem a Fiúé, a szám a Szentléleké. Ezért folytatja így az ige: "És gyakoroljad ezekben a te fiaidat, és szólj ezekről, mikor a te házában ülsz, vagy mikor úton jársz, és mikor lefekszel, és mikor felkelsz." /7. v./ A Szentlélek Úristen az, aki nem tűri a némaságot, hanem szólásra indítja a hívőt. Nem hagy neki békét. Beszélnie kell Istenről és az Ő nagyságos dolgairól magánéletében épp úgy, mint a nyilvánosság előtt, otthon épp úgy, mint idegenben, saját családjának épp úgy, mint alkalmi útitársának! Ha Istennel telített ember, akkor úgysem tud hallgatni Róla, ha pedig hallgatni tud, akkor nincs telítve Istennel. Ez pedig nagy baj, mert vagy egészen telítve vagyok Istennel, vagy végeredményben nincs közöm Hozzá.

Ennek a parancsnak engedelmeskedik tulajdonképpen az egyház, mikor konfirmációt tart. A konfirmációban akarja továbbadni egyik nemzedék a másiknak azt, amit Istentől és Istenből kapott. Megvallja hitét a gyermekek előtt, hogy hitből hitre jussanak a gyermekek is. Vajon igazat mondanak-e, mikor ünnepélyesen vallják: Hiszek egy Istenben...? Vajon hitvallás-e, mikor a gyülekezet vasárnapról vasárnapra a Hiszekegyet mondja, vagy lélektelen eldarálás? Vajon igaz-e, mikor én is mondom, hogy hiszek egy Istenben? Vagy igazság, vagy hazugság! A Szentlélek igazsággá szeretné tenni, a gonosz lélek hazugsággá akarja változtatni. A Szentléleké-e a szád, mikor mondod? Ha szíved a Fiúé, akaratod az Atyáé, ha egészen Istené vagy, akkor bizonyos igaz. Ámen.